

PATVIRTINTA
Šiaulių lopšelio-darželio „Voveraitė“
direktoriaus 2018 m. lapkričio 30 d.
įsakymu Nr. V-116

**ŠIAULIŲ LOPŠELIS-DARŽELIS „VOVERAITĖ“
ŠVIETIMO PAGALBOS TEIKIMO IR POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKymo
NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Švietimo pagalbos teikimo ir poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja švietimo pagalbos teikimo tvarką Šiaulių lopšelyje-darželyje „Voveraitė“.

2. Aprašas skirtas Šiaulių lopšeliui-darželiui „Voveraitė“ (toliau — mokykla).

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. Mokinys – vaikas ugdomas pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas.

3.2. Susirūpinimą keliantis mokinio elgesys – pirmą kartą pasireiškęs, spontaniškas, trikdantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą, mokinio elgesys.

3.3. Netinkamas mokinio elgesys – pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, trikdantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą, mokinio elgesys.

3.4. Pagalbos gavėjai – netinkamai besielgiantys mokiniai, jų tėvai (globėjai, rūpintojai) ir mokinius ugdantys pedagogai.

3.5. Pagalbos teikėjai – pedagogai, švietimo pagalbos specialistai, mokyklos vaiko gerovės komisija (toliau – mokyklos VGK).

3.6. Atsakingas asmuo – direktoriaus pavaduotojas ugdymui.

**II SKYRIUS
PAGALBOS TEIKIMAS**

4. Pedagogas, pastebėjęs ar gavęs informaciją apie susirūpinimą keliantį mokinio elgesį (mokinys trukdo darbą grupėje, užkabinėja kitus mokinius, keikiasi, mušasi, gadina kitų asmenų daiktus ir pan.), jį nutraukia.

5. Mokiniui nurimus, pedagogas nutraukęs susirūpinimą keliantį mokinio elgesį, kalbasi su juo. Pokalbio su mokiniu metu pedagogas aiškinasi susirūpinimą keliančio elgesio priežastis, tariasi dėl problemos sprendimo. Tą pačią dieną pedagogas apie susirūpinimą keliantį mokinio elgesį ir įvykusį pokalbį su mokiniu informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) ir atsakingą asmenį.

6. Pasikartojus susirūpinimą keliančiam mokinio elgesiui, po nemažiau kaip 3 pedagogo (-ų) pokalbių su mokiniu nepavykus su juo susitarti, atsakingas asmuo informuoja mokyklos administraciją, organizuoja tėvų (globėjų, rūpintojų) ir pedagogų susitikimą, aptaria galimus mokinio susirūpinimą keliančio elgesio įveikimo būdus, susitaria dėl jų įgyvendinimo (pedagogo, vaiko, tėvų (globėjų, rūpintojų) atsakomybės, veiksmų, laiko).

7. Bet kuris mokyklos bendruomenės narys, pastebėjęs susirūpinimą keliantį mokinio elgesį, jį nutraukia pagal galimybes ir informuoja atsakingą asmenį.

8. Pedagogas dėl netinkamo mokinio elgesio kreipiasi į mokyklos VGK, jeigu:

8.1. tėvai (globėjai, rūpintojai) neįsitraukia į savo vaiko susirūpinimą keliančio elgesio įveikimą ar atsisako bendradarbiauti;

8.2. dėl pedagogo ir tėvų (globėjų, rūpintojų) taikomų priemonių (ne ilgiau kaip iki 2 mėnesių) mokinio elgesys nepagerėja.

9. Apie pedagogo ketinimą kreiptis pagalbos dėl vaiko netinkamo elgesio įveikimo į mokyklos V GK atsakingas asmuo žodžiu arba raštu informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus).

10. Pedagogas mokyklos V GK pateikia užpildytą Mokinio elgesio ir bendravimo aprašymą (1 priedas), informuodamas apie mokinio netinkamą elgesį.

11. Mokyklos V GK, gavusi pedagogo pateiktą Mokinio elgesio ir bendravimo aprašymą, organizuoja posėdį, kuriame dalyvaujant mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams), pedagogui, pateikusiam Mokinio elgesio ir bendravimo aprašymą, ir atsakingam asmeniui, analizuoja pateiktą Mokinio elgesio ir bendravimo aprašymą, aptaria veiksmus sprendžiant problemą. Po svarstymo komisija priima nutarimą dėl:

11.1. rekomenduojamų pagalbos teikimo būdų ir jų įgyvendinimo (atsakomybės, veiksmų, laiko);

11.2. papildomo mokinio elgesio įvertinimo (2 priedas), kurį atlieka mokykloje dirbantys švietimo pagalbos specialistai (socialinis pedagogas, logopedas).

12. Po papildomo mokinio elgesio įvertinimo mokyklos V GK, dalyvaujant mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams), pedagogui, pateikusiam Mokinio elgesio ir bendravimo aprašymą, grupės, atsakingam asmeniui ir mokyklos švietimo pagalbos specialistui (-ams), papildomai vertinusiame (-iems) mokinio elgesį, priima sprendimą dėl:

12.1. švietimo pagalbos (socialinės pedagoginės ir (ar) psichologinės) teikimo;

12.2. individualaus pagalbos mokiniui plano (toliau – IPP) sudarymo (3 priedas).

13. Dėl Aprašo 11, 12 punktuose priimtų nutarimų įgyvendinimo mokyklos V GK gauna rašytinį tėvų sutikimą.

14. Už IPP sudarymą atsakingas mokyklos V GK pirmininkas.

15. Mokyklos V GK pirmininkas paskiria IPP įgyvendinimą koordinuojantį asmenį (gali būti bet kuris mokyklos V GK narys), kuris kartą per savaitę organizuoja susitikimus teikiamos pagalbos rezultatams aptarti su IPP įgyvendinančiais asmenimis.

16. Jeigu įgyvendinant IPP mokinio netinkamas elgesys nesikeičia arba IPP netenkina bent vieno iš jo dalyvių ir (ar) IPP nevykdomas, koordinatorius informuoja mokyklos V GK pirmininką. Mokyklos V GK pirmininkas inicijuoja IPP dalyvių pasitarimą dėl IPP įgyvendinimo ir (esant poreikiui) susitaria su IPP dalyviais dėl plano pakeitimų.

17. Mokyklos V GK pirmininkas sistemingai informuoja mokyklos vadovą apie plano vykdymą ir rezultatus.

18. IPP dalyviams nustačius, kad IPP priemonės yra neveiksmingos, rekomenduojama organizuoti mokyklos V GK posėdį, kuriame sprendžiama dėl kreipimosi į Pedagoginę psichologinę tarnybą (toliau – PPT) mokinio specialiesiems ugdymosi poreikiams įvertinti.

19. Jeigu mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) nebendradarbiauja ir (ar) nevykdo V GK nutarimų, mokyklos vadovas raštu kreipiasi pagalbos:

19.1. į savivaldybėje vaiko teisių apsaugą užtikrinančią instituciją, nurodydamas problemą ir taikytas jos sprendimo priemones;

19.2. į Savivaldybės V GK, kai mokykla išnaudoja visas Apraše nurodytas pagalbos priemones dėl netinkamo mokinio elgesio įveikimo ir nepasiekia teigiamo rezultato.

20. Pagalbos mokiniui, įveikiant netinkamą elgesį mokyklos lygmeniu teikimo metu, mokyklos vadovai ir V GK gali konsultuotis su PPT.

21. Jei mokinio netinkamas elgesys kelia fizinį pavojų kitiems mokiniams, pagalbos mokiniui teikimo metu mokykla turi užtikrinti kitų mokinių saugumą.

III SKYRIUS

POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMAS

22. Įstaigos darbuotojas, siekdamas užtikrinti Įstaigos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones:

22.1. pakeisti ugdytinio ugdymosi vietą;

22.2. iškviesti Atsakingą asmenį;

22.3. organizuoti ugdytinio daiktų patikrinimą;

22.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

23. Poveikio priemonių taikymui svarbios aplinkybės:

23.1. privalu atsižvelgti į ugdytinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą;

23.2. poveikio priemonės ugdytiniui taikomos tik tada, kai Įstaiga yra išnaudojusi kitas galimas priemones (vaikų skatinimo ir drausminimo būdai, individualus pokalbis su vaiku, jo tėvais (globėjais, rūpintojais) ir kt.) ir jos nedavė laukiamų rezultatų, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai vaiko elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui;

23.3. Apie ugdytiniui pritaikytą poveikio priemonę turi būti informuojamas Įstaigos vadovas ar jo pavaduotojas ugdymui, vienas iš ugdytinio tėvų (globėjų, rūpintojų), esant būtinybei, savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyrius ir (ar) teritorinė policijos įstaiga;

23.4. Ugdytiniui pritaikyta poveikio priemonė ir Įstaigos darbuotojo veiksmai ugdytinio atžvilgiu fiksuojami raštu ir registruojami Įstaigos sekretoriato (4 priedas).

24. Ugdymosi vietos pakeitimas:

24.1. gali būti taikomas pedagogo sprendimu, kai ugdytinio elgesys akivaizdžiai griauna ugdytinių ugdymosi procesą užsiėmimo metu;

24.2. ugdytinis atlieka pedagogo paskirtas užduotis prižiūrimas Atsakingam asmeniui, arba ugdytiniui teikiama reikiama švietimo pagalba;

24.3. Ugdytinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio pedagogo užsiėmimo ar kito ugdymo proceso trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama Įstaigos vadovo ar jo pavaduotojo ugdymui sprendimu, atsižvelgus į ugdytinį prižiūrėjusio darbuotojo arba švietimo pagalbos specialisto rekomendaciją, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos ugdymo proceso pabaigos.

25. Atsakingo asmens iškvietimas:

25.1. Įstaigos darbuotojas gali išsikviesti Atsakingą asmenį, kad padėtų nutraukti netinkamą ugdytinio ar ugdytinių grupės elgesį.

25.2. Atsakingas asmuo tarpininkauja sprendžiant pedagogo ir ugdytinio (-ių) grupės konfliktą, taip pat padeda pedagogui numatyti tolimesnes ugdytinio(-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoja ir (ar) sprendžia švietimo pagalbos teikimą.

26. Ugdytinio daiktų patikrinimas:

26.1. Jeigu Įstaigos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog ugdytinis gali turėti draudžiamų daiktų, nedelsdamas apie tai informuoja Atsakingą asmenį.

26.2. Ugdytinio daiktai negali būti tikrinami be jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.

26.3. Ugdytinio daiktų patikrinimo metu kartu su Įstaigos darbuotoju dalyvauja ir Atsakingas asmuo. Paaiškėjus, kad ugdytinis turi draudžiamų daiktų, apie tai informuojamas vienas iš vaiko tėvų (globėjų, rūpintojų). Draudžiami daiktai nedelsiant iš vaiko paimami.

26.4. Jei ugdytinis nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojamas vienas iš vaiko tėvų (globėjų, rūpintojų) ir jis kviečiamas atvykti į Įstaigą.

27. Pagrįsti fiziniai veiksmai:

27.1. Įstaigos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus ugdytinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

27.1.1. apsaugoti ugdytinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

27.1.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį ugdytinio elgesį prieš kitus ugdytinius, Įstaigos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

27.1.3. neleisti ugdytiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

27.1.4. nutraukti ugdytinių tarpusavio muštynes, jei ugdytinis(-iai) nereaguoja į žodinius Įstaigos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

27.1.5. nutraukti ugdytinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

27.1.6. atskirti ugdytinį, griauinantį bendrą grupės tvarką ar Įstaigos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos. Užsiėmimo ar kito ugdymo proceso metu iš patalpos pašalintas ugdytinis atlieka pedagogo paskirtas užduotis kitoje patalpoje, prižiūrimas Atsakingo asmens, arba jam teikiama reikiama švietimo pagalba.

27.2. Pagrįstų fizinių veiksmų naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.

27.3. Įstaigos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Aprašo vykdymą organizuoja švietimo įstaigos direktorius.

29. Aprašo pakeitimai, papildymai tvirtinami lopšelio-darželio direktoriaus įsakymu.

30. Tvarkos aprašas skelbiamas lopšelio-darželio internetinėje svetainėje voveraite.tavodarzelis.lt.

Šiaulių lopšelis-darželis „Voveraitė“
Mokinio elgesio ir bendravimo aprašymas

.....
 (mokinio vardas, pavardė)

.....
 (gimimo data)

.....
 (grupė)

1. Mokinio ypatumai:

		Galios	Sunkumai
1.1. Bendravimas	su bendraamžiais		
	su pedagogais		
	su tėvais (globėjais / rūpintojais)		
1.2. Taisyklių laikymasis			
1.3. Mokymasis (pvz., pasiekimai, lankomumas, motyvacija, dėmesio išlaikymas ir t. t.)			
1.4. Mėgstamiausia veikla, būreliai			
1.5. Mokinio reakcijos	į pagyrimą, paskatinimą, padėsinimą ir kt.		
	į pastabas		
1.6. Sveikata, fizinis išsivystymas			

2. Mokinio netinkamas elgesys:

2.1. Mokinio netinkamo elgesio formos	
2.2. Dominuojanti mokinio netinkamo elgesio forma (kaip ji pasireiškia ir jos dažnumas (per valandą / dieną / savaitę))	
2.3. Kas vyksta prieš netinkamą elgesį? Kokie veiksniai, Jūsų manymu, jį išprovokuoja / pastiprina?	
2.4. Ko, Jūsų manymu, mokiniys siekia šiuo netinkamu elgesiu?	
2.5. Kokios yra netinkamo elgesio pasekmės mokiniui? Kaip mokiniys elgiasi po netinkamo elgesio?	
2.6. Kas padeda išvengti netinkamo elgesio? Kada ir dėl ko jis pasireiškia?	

3. Pedagogų veiksmai, sprendžiant su netinkamu elgesiu susijusias problemas:

3.1. su mokiniu (datos, turinys, susitarimai);

3.2. su tėvais (datos, turinys, susitarimai);

3.3. su švietimo pagalbos specialistais (datos, turinys, rekomendacijos).

.....
 (Pildymo data)

.....
 (Pedagogo vardas, pavardė, parašas)

Šiaulių lopšelis-darželis „Voveraitė“
Mokinio stebėjimo lapas

 (data)

.....
 (grupė)

.....
 (stebimas mokinys (v. pavardė))

.....
 (veikla)

.....
 (stebėjimo laikas)

.....
 (stebėtojas (pareigos, v. pavardė))

Laikas	Mokinio veiksmai, elgesys	Pedagogo veiksmai	Pastabos

Stebėjusiojo asmens įžvalgos (po stebėjimo).....

Individualios pagalbos planas (IPP)

.....
(IPP vykdymo pradžia)

.....
(IPP vykdymo pabaiga)

.....
(mokinio vardas, pavardė, grupė)

1. Problemos apibūdinimas (atsižvelgiant į mokinio elgesio ir bendravimo aprašymą, mokinio stebėjimo lapą)

.....

2. IPP dalyvių lūkesčiai, susiję su problemos sprendimu

2.1. Mokinio

--

2.2. Tėvų (globėjų, rūpintojų)

<i>Tėvo, mamos vardas, pavardė</i>	<i>Lūkesčiai</i>

2.3. Pedagogų

<i>Pedagogo vardas, pavardė</i>	<i>Dėstomas dalykas</i>	<i>Lūkesčiai</i>

3. Siekiami pokyčiai

3.1. Ko norime, kad mokinys darytų

<i>Nr.</i>	<i>Veiksmas</i>	<i>Situacija prieš IPP</i>	<i>Situacija po IPP</i>
1.			

3.2. Ko nenorime, kad mokinys darytų

<i>Nr.</i>	<i>Veiksmas</i>	<i>Situacija prieš IPP</i>	<i>Situacija po IPP</i>
1.			

4. IPP dalyvių veiksmas

4.1. Mokinio veiksmas (įsipareigojimai)

<i>Nr.</i>	<i>Veiksmas</i>	<i>Periodiškumas</i>
1.		
2.		

4.2. Tėvų (globėjų, rūpintojų) veiksmas:

4.2.1. siekiant tinkamo vaiko elgesio

	<i>Veiksmas</i>	<i>Periodiškumas</i>
Tėvų bendravimo su vaiku (poreikiui esant – ir tarpusavyje) pokyčiai		
Kiti veiksmas		

Vaiko tinkamo elgesio skatinimas (skatina tėvai (globėjai, rūpintojai))

	<i>Sąlyga</i>	<i>Paskatinimas</i>	<i>Terminas</i>
Tinkamo elgesio pokyčių skatinimas			

4.2.2. įveikiant netinkamą vaiko elgesį

	<i>Veiksmas</i>	<i>Periodiškumas</i>
Įsipareigojimas sekti informaciją apie vaiko elgesį įstaigoje		
Kiti veiksmai		

Vaiko patiriamos netinkamo elgesio pasekmės

	<i>Sąlyga</i>	<i>Pasekmė</i>	<i>Terminas</i>
Tėvų (globėjų, rūpintojų) veiksmai netinkamo elgesio atveju			

4.3. Pedagogų veiksmai:

4.3.1. siekiant tinkamo mokinio elgesio

	<i>Veiksmas</i>	<i>Periodiškumas</i>
Pedagogų bendravimo su mokiniu pokyčiai		
Kiti veiksmai		

Mokinio tinkamo elgesio skatinimas (skatina pedagogai)

	<i>Sąlyga</i>	<i>Paskatinimas</i>	<i>Terminas</i>
Tinkamo elgesio pokyčių skatinimas			

4.3.2. įveikiant netinkamą mokinio elgesį

	<i>Veiksmas</i>	<i>Periodiškumas</i>
Elgesio apraiškų fiksavimas		
Kiti veiksmai		

Mokinio patiriamos netinkamo elgesio pasekmės

	<i>Sąlyga</i>	<i>Pasekmė</i>	<i>Terminas</i>
Pedagogo veiksmai netinkamo elgesio atveju			
Išskirtiniais atvejais			

4.4. Švietimo pagalbos specialistų veiksmai:

	<i>Veiksmas</i>	<i>Periodiškumas / data, laikas</i>	<i>Specialistas</i>
Mokinio konsultavimas			
Pedagogų konsultavimas			
Tėvų konsultavimas			
Kiti veiksmai			

.....
(mokinio vardas, pavardė)

.....
(parašas)

.....
(tėvai (globėjai, rūpintojai), vardas, pavardė)

.....
(parašas)

.....
(IPP koordinatorius, vardas, pavardė)

.....
(parašas)

.....
(VGK pirmininkas, vardas, pavardė)

.....
(parašas)

POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS

REGISTRACIJOS ŽURNALAS

- Aplinkos keitimas
- Daiktų patikrinimas
- Pagrįsti fiziniai veiksmai
- Direktoriaus ar įgalioto asmens iškvietimas

Eil. Nr.	Poveikio priemonės taikymo data	Mokyklos darbuotojas, taikęs poveikio priemonę	Vaiko, kuriam taikyta poveikio priemonė, vardas, pavardė	Taikyta poveikio priemonė	Pastabos (budintis mokyklos vadovas, mokyklos darbuotojų veiksmai ir kt.)